

med Skoledirektioner blev indrettet, nemlig 1856, faar Provsten dette Brev, som jeg med den ærede Formands Tilladelse skal læse op, da det er meget kort. „I Anledning af Direktionens Forespørgsel i behagelige Skrivelser af 17de og 24de f. M. om, hvilken Stilling der tilkommer det af Skole- raadet i Henhold til Lov af 8de Marts 1856 § 6 valgte Medlem af Direktionen i Forhold til Hr. Amtmanden og Deres Høj- ærværdighed, skulde Ministeriet tjenstligt melde, at den Maade, hvorpaa det af Skole- raadet valgte Medlem af Direktionen er ind- traadt i samme, ikke kan have nogen Ind- flydelse paa hans Stilling som saadan, og at han som Følge heraf maa stilles lige med Direktionens øvrige Medlemmer“. Høj- ærværdigheden er naturligvis bleven meget forbavsset over, at et saadant Medlem kan stilles ved Siden af Amtmanden og Provsten, men Forbavelsen har ikke sat sig alle Steder endnu. Det er nu snart 40 Aar siden, dette paa- serede, og den Gang kunde man tænke sig, at Provsten ikke kunde forstaa, at et læg Medlem kunde stemme lige med Provsten og Amtmanden. Men som det nu gaar til i Skoledirektionerne er Forholdet jo dette: Læreranføgningerne indsendes til Kommune- raadet. Det udvælger saa tre af Ansøgerne og sender hele Bunken til Provsten. Han gaar den igennem, og i Almindelighed gaar det glat og godt. Provsten foreslaar en af de tre, og Sagen gaar da videre til Amt- manden og det tredje Medlem. De fleste Provster have Interesse for Sagen og gøre det saa godt som muligt, ligesom ogsaa de fleste Provster ere stikkelige Mennesker, som godt kunne komme ud af det med Sogne- raadet og Beboerne; men der findes natu- rligvis Provster, der ere myndige og Sogne- raadsformænd, der ligeledes ere store paa det, og det er ikke altid, disse Myndigheder forliges, og er der noget i Vejen, kan der da tænkes Strid om, hvilke tre der bør indstilles. Nu er Forholdet i Direktionen det, at Provsten gør sine Bemærkninger, og derpaa gaar Sagen til Amtmanden og saa til mig. Man faar saa tillige en Skrivelse, hvori der undertiden staar: Hermed sender jeg Listen over de indstillede, Amtmanden og jeg ere enige om, at Listen duer ikke, men for en Høfligheds Skyld ville vi dog sende den til Dem. Jeg er altsaa i Mi- noritet. Det er hændt mig et Par Gange, og jeg har gjort Indsigelse mod, at det skulde være en Høflighed og ned- lagt Protest derimod, men Stillingen er faktisk den, at det egentlig talt er Provsten, der leder det hele, enten i Retning af at forkaste de tre, som Kommunalbestyrelsen har

indstillet, eller i Retning af at vælge en af de tre Indstillede. Han sidder nærmest der- ved, han gør sine Bemærkninger og har vel ubetinget mest Interesse for Sagen. Der- efter gaar Sagen til Amtmanden, som vel ogsaa har Interesse for Sagen, og dog i Reglen naturlig følger Provstens Indstil- ling, det ligger jo nærmest. Derefter kommer Sagen til det tredje Medlem af Skoledirek- tionen, som jo egentlig slet ingen Indfly- delse faar, thi saa snart de to første Med- lemmer ere enige, er der Majoritet, og Sagen er dermed afgjort. Men der er som sagt af og til Stridigheder mellem Skole- direktionen og Kommuneraadene, og jeg tror nok, det er disse Stridigheder, som have vaadt den Tanke hos den højtærede Mi- nister og den Tro hos ærede Med- lemmer, at det er saa maadelig bevendt, thi der kommer jo og maa komme Erklæ- ring fra Provsterne, og de ere naturligvis aldrig til Fordel for Kommuneraadene. Jeg vil dog spørge den højtærede Minister, om det lige over for de over 1.000 Kom- muner i Landet og de talrige Lærerkaldelser, der der finde Sted, er saa ofte, at der fin- der saa skarpe Dissenser Sted. Jeg tror det ikke, og i alt Fald paa- staar jeg med den Sagskundskab, som jeg har, at de vist ofte komme fra Provsternes Myndighedsmissbrug. Jeg har allerede sagt, at Provsterne de fleste Steder have stillet sig saaledes, at det gaar godt og glat; men hvor der er en Mand, der trænger til at vise sin Myndighed, og som vil gøre sin personlige Indflydelse gæl- dende, der er det, at Stridighederne komme. De komme ikke fra Skoledirektionen, det er ikke Amtmanden og heller ikke det valgte Medlem, der klager over Kaldelsesmaaden; nej, hvor det sker, der er det de Herrer Provster, der klage. Jeg gentager atter, at det er ikke nogen Klage, jeg retter mod Prov- sterne i Almindelighed, men paa de Steder, hvor der er Strid, der er det i Reglen en Anklage imod den vedkommende Provst. Derfor tror jeg ikke, at den Kaldelsesmaade, Ministeren foreslaar, vil være til Gavn for nogen. Den vil være en forfærdelig Byrde for de unge Mennesker, som herefter skulle søge Lærereembeder, thi skulde de hidtil rejse rundt hos Kommuneraadets Medlemmer, saa vil af den foreslaaede Omordning følge, at de komme til at rejse rundt til de tre Au- toriteter, der sidde i Skoledirektionen, og saa bag efter til Kommuneraadets Medlemmer. Dette er jo ikke noget Bevis for, at det vil blive bedre, og i Virkeligheden er det jo ikke saa slet bevendt nu. Men een Ting bliver endnu værre efter Ministerens Forslag, og det er, at have vi først foretaget en For-